

'Vermaning' is nog altijd een studie waard

Sinds een paar weken is er een nieuwe periodiek over praehistorische archeologie op de markt: Archeo-Forum, een initiatief vanuit Friesland. Aantrekkelijk uitgevoerd, en wat voor Drenthe meer zegt: vier artikelen over de omstreden Vermaning-artefacten. Zo'n dertig pagina's van de in totaal 54. Niet bijvermeld wordt wat voor figuren achter de schrijvers Frans de Vries, Lammert en Martin Postma schuilgaan. Alledrie dragen ze de titel drs, dat wel. Maar zijn het broekies of mensen met (enige) ervaring? Dat wordt niet duidelijk gemaakt. Bij een eersteling behoort toch een behoorlijke introductie.

Het is toch wel boeiend dat twintig jaar (17-06-77) na de Vermaning-rechtszaak in Assen (een maand cel; in hoger beroep 21 december 1978 vrij-spraak) weer uitvoerig aandacht wordt besteed aan de stenen van Vermaning, vals of echt. Het schrijversdrietal beschouwt zijn artikelen als voorzetten, waarop kan worden gerea-geerd. Men is van oordeel dat er nogal wat onjuiste argumen-ten zijn geopperd over het om-streden deel van de Vermaning-verzameling. 'En dat dan aan beide kanten'. Zo spaar je de

kool en de geit.

Het is te hopen dat deze aan-pak meer losmaakt dan de een-mansactie van de geoloog dr. Henk Kars. Deze inmiddels oud-medewerker van de rijksdienst voor oudheidkundig bodemon-derzoek uit Amersfoort startte in de jaren tachtig vol enthousiasme, liep tegen een weten-schappelijke muur vol onbegrip op, verzandde tenslotte op de Drentse hei, stelde uitwerking uit in afwachting van betere Amerikaanse onderzoeksmetho-den (naar zijn zeggen) en lijkt nu de mond gesnoerd als hoog-leraar aan de Vrije Universiteit in Amsterdam.

Archeo-Forum wil de cirkel doorbreken. In het eerste arti-kel wordt aangevoerd dat in het verleden in de Vermaning-zaak gebruik is gemaakt van cir-kelredeneringen en ad hoc-hy-potheses. Bij het eerste kom je niet verder dan het punt waar-van is uitgegaan; bij het tweede wanneer een hypothese wordt gebruikt om niet verwachte of afwijkende verschijnselen te verklaren, terwijl deze hypothe-se niet op zijn waarde wordt beproefd. Om dat te voorko-men dient te worden gebruik gemaakt van een verfijnd falsifi-cationistisch regelsysteem. Dat

Tjerk Vermaning, ook na zijn overlijden in 1987 nog een studie waard.
© NvhN/archief

is dan mooi gevonden. Nu nog de onderzoeker die dat wil en kan doen.

Het is aardig dat de weg wordt gewezen, maar in feite is dat geen nieuws. Er wordt al ja-ren uitgezien naar een gedegen en afdoend onderzoek, maar niemand begint eraan. Zolang blijft de smet op Vermaning, ondanks de vrijspraak. Wie de rechtshandelingen nog eens na-leest kan zich niet aan de in-druk onttrekken dat er wat is afgeknoid aan de kant van de wetenschap. Prof. Bosinski uit Keulen was de voornaamste ge-tuige-deskundige voor Stapert c.s. Nauwelijks uit de verf is ge-komen dat aanstichter van de Vermaningbrand Dick Stapert

niet alleen onder Waterbolk heeft gewerkt, maar ook in Keulen onder Bosinski.

Ruime aandacht wordt be-steed aan een brief van de Fran-se deskundige Bordes aan Stap-ert -'stenen zijn vals' - en aan diens bezoek aan de APAN, waarbij hij minder stellig zou zijn geweest. De conclusie van de schrijver komt in feite neer op de door hem zelf verfoeide ad hoc-hypothese. Enfin, dit jaar komt er nog een tweede uitgave van het blad. Ben be-nieuwd of er meer houvast wordt geboden. Om met de slotregel van het blad te eindigen: 'Hier ligt een schone taak...'